

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Ivo Carnotensis docet tantam fuisse Legatorum auctoritatem ut ad reddendam factorum suorum rationem cogi non possent, quantumvis iniqua sententia esset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Insc. III. Bb. 16.
ep. 104 & seq.

stantinopolitanum scribens de legatione concessa Pelagio Episcopo Albanensi. Primum igitur scribit Dominum Iesum Christum sedem apostolicam instituisse totius Christianitatis caput & magistrum, à qua panis intellectus & vitæ ad alias procedat Ecclesias. Pontificem Romanum portare onera gravia cum plenitudine potestatis. Verum quia ipse cuncta per se facere non potest, multos sibi operarios & coadjutores adungere, ac per eos exequi quod per se non potest personaliter adimplere, sic vices suas aliis committendo ut intelligatur ipsemet facere quod per alios fieri decernit. Cum autem necessitas Ecclesiæ CP. postulet illum mitti Legatum à latere, destinasse se in eam rem Pelagium Episcopum Albanensem; cui nos vices nostras commisimus, inquit, ut juxta verbum propheticum evellat & destruat, edificet & plantet, que secundum Deum evellenda & destruenda necnon edificanda cognoverit & plantanda.

VI. Ex eo factum est ut in immensum posterioribus seculis excreverit Legatorum dignitas & auctoritas, ita ut cuncta omnino provinciarum negotia ad eos deferrentur, sive de judiciis ageretur, sive de confirmationibus privilegiorum, tum etiam si qui lites concordia inita finivissent, pactiones suas auctoritate Legatorum firmari postulabant. Ea cum sint notissima, inutile esset ea persequi, & satis est observasse. Quare non sine causa adnotavit Paschalis II. ad Henricum Regem Anglorum scribens, hanc esse consuetudinem ut per sedis apostolicæ Vicarios graviora Ecclesiarum per provincias negotia pertractentur. Vnde usque ad nos, inquit, licet indignos, eorum Vicarios hæc consuetudo pervenit, ut per nostra sedis Vicarios graviora Ecclesiarum per provincias negotia pertractentur seu retractentur. Legati verò, tamenetsi omnia pro suo arbitrio gererent, ut plurimum cuncta peragebant in Conciliis, ut quæ ipsi statuebant, etiam Episcoporum auctoritate tenerent. Sed ultimis temporibus, postquam solidata fuit suprema illorum potestas, insuperhabuerunt nomen Episcoporum, satis dignitati illorum prospectum putantes si coram illis decreta conderentur. Denique Gerardus Episcopus Sabinensis & apostolicæ sedis in Sicilia Legatus, cum generale Concilium celebrasset apud Melphiam anno millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, in eoque nonnullas constitutiones edidisset, eas suo tantum nomine publicavit, nulla facta mentione Concilij approbantis: *Universis Archiepiscopis & Episcopis & aliis Ecclesiarum Prelatis per regnum Sicilia constitutis tenore presentium districtè præci-*

piendo mandamus ut constitutiones quas in generali vocatione Prælatorum regni apud Melphiam in presenti edidimus observent & à subditis suis faciant inviolabiliter observari.

VII. Tanta enim fuit olim Legatorum apostolicæ sedis auctoritas, ut non solum, quod jam vidimus, cuncta Ecclesiarum per provincias negotia per eos agerentur, sed non liceret præterea judicia eorum retractari, omninoque ea servanda essent quæ ab illis decreta fuerant in Conciliis provincialibus. Alexandri secundi pontificatu, cum Sclavi maximè cuperent fieri sibi potestatem divina celebrandi in lingua Sclavonica, quod prohibitum in synodo fuerat à Maynardo sedis apostolicæ Legato, idem Alexander negavit, jubens interim ut decreta Maynardi servarentur. Rem ita gestam narrat Thomas Archidiaconus Spalatensis cap. xv. i. historia Spalatensis, qui hæc Alexandri verba ad legatos Sclavorum dicta refert: *Nunc verò euntes, gentem illam facite observare omnia quæ à venerabili fratre nostro Maynardo sancte Rufina Episcopo Cardinali synodallyter statuta sunt.* Sic Gregorius VII. Papa, quantumvis iustæ viderentur quorundam Aquitanorum Episcoporum querelæ adversus Geraldum Episcopum Ostiensem & sedis apostolicæ Legatum, noluit rationem habere eorum quæ ab illis postulabantur, ne auctoritatem Legati in dubium revocare videretur, seu ne temeraret ea quæ ab illo gesta fuerant; *respectu conservande auctoritatis tue,* inquit, *& honori tuo providentes.*

VIII. Fuit illud unum ex arcanis retinendæ dominationis, ea approbare quæ à Legatis acta erant in provinciis, ne dignitas eorum in contemptum veniret. Quam ob causam potestate maxima & amplissima ornabantur, & quæ auctoritas, ut Mariana scribit, major erat quàm ut ei obstiti à quocumque posset. Insignis est in eam rem locus ex veteri charta Aquensis Ecclesiæ in Novempopulania, quam illustrissimus Archiepiscopus edidit in Historia Beneventensi. Descripta enim successione quorundam Episcoporum illius Ecclesiæ, demum additur: *Tempore Bernardi præfuit Olorensi Ecclesiæ Episcopus nomine Amatus, vir è contrario magna astutia & calliditatis, & totius Vasconicæ Legatus; qui quoniam totius Vasconicæ & aliarum provinciarum Legatus erat, facile quemlibet suæ legationis Episcopum *supprimere poterat.*

IX. Quanta tum esset Legatorum auctoritas docet vel unicus Ivo Carnotensis Episcopus: qui tamenetsi liberè perstringat tyrannidem Hugonis Archiepiscopi Lugdunensis & apostolicæ sedis Legati, fatetur tamen tantam esse illius potestatem ut ad red-

Apud Eadmer.
lib. 1. hist. Novor.
pag. 111.

Greg. VII.
c. 17.

Mariana
de re. lib. 1.

Hist. Bern.
110.

* apponit

Vide Bern.
de. 110.

dendam rationem rei à se gesta cogi non posset, quantumvis iniqua sententia esset. De cetero, inquit, *predam à Putiacensibus in me & in Carnotensem Ecclesiam factam jure possem à vobis repetere, si reverentiam vestram in jus vocare possem, qui ad suggestionem emulorum meorum predictos sacrilegos à me & cœpiscopis meis communiione privatos me nesciente communiione reddidistis, ac per hoc scelerum suorum impunitate ad perpetranda majora sacrilegia relaxastis.*

X. Denique judicia Legatorum ac delegatorum sedis apostolica facta in provinciis debere esse sacrosancta decrevit Innocentius III. adversus Episcopum Pictaviensem scribens. Cùm enim præfatus esset de magnitudine & dignitate Romanæ Ecclesiæ, dixissetque eam esse conditionis humanæ legem ut hominem simul in diversis locis existere aut ad loca remotiora transvolare subito non permittat, addit Romanum Pontificem, quæ per se ipsum non potest, per Legatos suos vel delegatos judices exequi. Castigat deinde temeritatem Episcopi Pictaviensis, qui publicè prædicabat se in episcopatu suo esse velle Episcopum atque Papam, & asserbar quòd per judices delegatos à Papa, quos Papa judicellos appellabat, in sua diocesi nihil agi sineret, Capellanis porrò de Mirebello præsumperat inhibere ne observarent sententias quas delegati ab Innocentio judices protulerant & præceperant firmiter observari. Castigato igitur Episcopo illo, jubet uti sententia illa firmiter observeatur, ea præclara ratione addita: *Si enim delegatos à nobis judices pro mandatorum executione nostrorum tanto discrimini subiacere contigerit, quis commissiones nostras recipere aut mandata exequi non timebit?*

CAPVT XLVIII.

Synopsis.

I. Legatorum in provinciis adventus ne minimo quidem sumptui olim erat provincialibus. Demum lata lex est, qua cautum est uti eis suppeditarentur sumptus, non solum necessarij, sed etiam liberales. Refertur elegans locus Serlonis Episcopi Sagiensis.

II. Gregorius II. hortatus est Germanos uti Bonifacio impendia necessaria præberent. Tandem Gregorius VII. formulam iurjurandi præscribens Metropolitanis, jurare eos præcepit uti Legatos Romanos in eundo & redendo honorificè tractarent & in suis necessitatibus adjuvarent.

III. Hoc Gregorij decretum statim receptum est. Hungari tamen resistere; ut colligitur ex epistola quadam Paschalis secundi, qua emendatur. Baronij hallucinatio detegitur, qui ex una Paschalis epistola duas fecit.

IV. Stabilita necessitate suppeditandorum Legatorum sumptuum, præscriptus ab eis est ordo solutionis, co-

Tom. II.

Etique provinciales immensas auri argenticque moles pendere. Probatum ex Joanne Saresberiensis, & ex sancto Bernardo.

V. Probatum etiam ex epistola Friderici I. ad Adrianum quartum, in qua sevi Legatorum quorundam actus describuntur. Eis charta pura sigillata dabatur, ut in ea secundum occasiones scriberent quod animis collubatum esset suis.

VI. Hunc fuisse vetustis illis seculis morem Ecclesiæ seu Curie Romana probatur etiam ex Matthæo Parisio.

I. LEGATORUM Apostolicæ sedis in provincias adventus ne minimo quidem sumptui olim erat provincialibus. Simpliciter victitabant; & si quid illis dabatur, ultro dabatur, nemòque cogebatur ad præbendos sumptus Legatis. Vltimis verò temporibus lata lex est, qua cautum est uti Legatis apostolicæ sedis suppeditarentur sumptus, non solum necessarij, sed etiam liberales, ab iis ad quos mittebantur. Elegans est locus Serlonis Episcopi Sagiensis apud Oedericum Vitalem in libro duodecimo historiae ecclesiasticæ. Hic ergo cùm inaudivisset Cardinales Romanos Petrum & Gregorium adesse, Clericis dispensatoribus suis dixit: *Velociter ite, & diligenter Romanis servite, abundanter eis omnia dantes quæ necessaria sunt, quia legationem Domini Pape, qui post Deum universalis pater est, deserunt, ipsique, qualescunque sint, magistri nostri sunt.*

II. Primus omnium Gregorius II. mittens in Germaniam Bonifacium, Clericis ac nobilibus laicis eum commendaverat, nihil sanè imperans, sed hortans ut ei impendia necessaria præberent. Contributio autem illa infra mediocritatem subsistebat, quòd exigui admodum sumptus sufficerent homini frugaliter viventi & Apostolorum virtutibus æmulanti; ac præterea contributio illa sponte fiebat à volentibus. Tandem Gregorius septimus, qui Legatorum auctoritatem in immensum extulit, etiam eorum commodis consulens, Metropolitanis formulam præscripsit secundum quam jurare debebant cùm Pallium eis ab apostolica sede dabatur. In ea verò formula addita est clausula de procurationibus Legatorum, ut eo pacto certi illis essent sumptus necessarij. Clausulæ illius hæc sunt verba: *Legatum Romanum eundo & redeundo honorificè tractabo & in necessitatibus suis adjuvabo.*

III. Hoc Gregorij decretum statim publicatum, statim receptum est. Hungaritari, quamquam sit major è longinquo reverentia, detrectaverunt per illas tempestates tribuere Legatis munera seu tributa quæ citra contradictionem eis solvebantur in aliis provinciis. Colligitur istud ex epistola Paschalis secundi ad Archiepiscopum Colociensem.

S ij

Vid. supra cap. 11. §. 2.

Innoc. III. lib. 16. cap. 11.

Order. Vitale pag. 877.

Vid. infra lib. 6. cap. 10. §. 2.

Apud Baron. ad an. 1079. §. 2. & cap. Ego N. De iurjurando.